

KARLSTADS KOMMUN

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

PM 2018-04-06

Marcus Ekholm och Ida Bergsten

054-5401006

ida.bergsten@karlstad.se

Projektrapport - Arenautveckling

Innehållsförteckning

Projektrapport - Arenautveckling.....	1
1. Ärende.....	4
2. Anläggningsstatus	4
2.1 Tingvalla IP.....	4
2.1.1 Beräknat renoveringsbehov.....	5
2.1.2 Verksamhetsperspektiv	5
2.2 Tingvalla is.....	5
2.2.1 Beräknat renoveringsbehov.....	5
2.2.2 Verksamhetsperspektiv	5
3. Föreningsverksamhet	6
3.1 Fotboll	6
3.2 Friidrott	7
3.3 Bandy	7
3.4 Konståkning	8
3.5 Skridsko	8
3.6 Ishockey	9
3.7 Handboll.....	9
3.8 Amerikansk fotboll	10
3.9 Innebandy.....	11
4. Investerings- och driftmodeller.....	12
4.1 Investeringsmodeller.....	12
4.2 Parametrar som påverkar val av investeringsmodell	13
4.2.1 Evenemang.....	13
4.2.2 Kommersiella ytor.....	13
4.2.3 Byggrätter	13
4.2.4 Elitidrotten	14
4.2.5 Nolltaxa.....	14
4.2.6 Extern medverkan	14
4.2.7 Sponsorer	14
4.2.8 Samverkansentreprenader	15
4.2.9 Externt ägande	15
4.2.10 Kommunalt ägande	15
4.3 Driftsmodeller	15
4.4 Val av investeringsmodell - Karlstadsmodellen	15
4.5 Dialog i projektet	16
5. Samhällsekonomiska effekter	17
5.1 Karlstad som besöksstad	17
5.2 Karlstad som idrottsstad.....	17
5.2.1 Hur idrott påverkar hälsan.....	18
5.2.2 Hälsoekonomiska vinster	18
6. Prioriteringslistor	18
6.1 Idrottsstaden.....	19
6.1.1 Elitidrott	19
6.2 Turordning idrottsstaden.....	19
6.3 Besöksstaden.....	21

6.4 Turordning besöksstaden	21
7. Investerings- och driftskostnader	23
7.1 Inomhusarena med motionscentral	23
7.1.1 Utredning och förstudie	24
7.1.2 Kostnader	24
8. Riskanalys	24
9. Kommunledningskontorets förslag	25
9.1 Fortsatt dialog	26

1. Ärende

Projektet Arenautveckling har sin utgångspunkt i den tidigare *Utredning om behovet av idrottsarenor i Karlstad, Arenautredningen* som genomfördes av kultur- och fritidsförvaltningen och antogs av Kommunfullmäktige den 22 maj 2014. För att förverkliga utredningens intentioner beslutade Kommunstyrelsen i november 2015 att en projektledare skulle tillsättas för att hålla ihop den tydliga samverkansambition som finns och som även ska ligga till grund för ett förverkligande av arenabyggnationerna.

Från januari 2017 verkar en projektorganisation bestående av projektledare och projektsamordnare på kommunledningskontoret med att hålla ihop uppdraget. Projektets syfte är att i dialog med relevanta aktörer skapa förutsättningar för att nya arenor byggs i överensstämmelse med en långsiktig och hållbar stadsutveckling.

Projektets effektmål är att:

1. Nya arenor skapar möjligheter för att fler idrotter kan utövas på elitnivå.
2. Nya arenor frigör även verksamhetstid för barn- och ungdomsverksamhet, då elitidrotten lämnar de gamla matcharenorna för att träna och tävla i de nya arenorna.
3. Flexibla arenalösningar möjliggör för fler idrotter att drar nytta av samma faciliteter på anläggningarna, vilket ger en bra samhällsekonomisk effekt.
4. Idrottskonsumenter erbjuds attraktiva arrangemang.
5. Fler stora evenemang utvecklar den lokala idrotten samt ger ekonomiska effekter både till föreningslivet och näringslivet, vilket ligger i linje med den tidigare målsättningen om att vara den fjärde främsta evenemangsstaden i Sverige.

Denna rapport är upprättad som ett stöd till budgetprocessen och återger status på befintliga idrottsanläggningar, visar på nuläget i föreningarna, beskriver investerings- och driftsmodeller, beskriver en Karlstadsmodell, pekar på de samhällsekonomiska effekterna, visar på prioriteringsordning utifrån två olika perspektiv, åskådliggör investerings- och driftskostnader för arenorna och ger förslag på etappindelning.

2. Anläggningsstatus

2.1 Tingvalla IP

Anläggningen invigdes i augusti 1919 på sin nuvarande plats. Ingen totalutredning av anläggningen har gjorts, men flertalet olika genomlysningar av anläggningen visar på flertalet brister som behöver åtgärdas.

2.1.1 Beräknat renoveringsbehov

Tingvalla IP	Kostnad	År
Omläggning löparbanor	8 mkr	Inom kort
Belysning	3 mkr	Snarast
Läktare inkl omklädningsrum	5 mkr	Inom kort
Ventilation	2 mkr	Inom kort
Totalt	18 mkr	

2.1.2 Verksamhetsperspektiv

Anläggningen upplevs sliten och omodern och är i stort behov av omfattande renovering, vilket ändå inte tillgodoser specialförbundens krav på anläggningen. Den senaste större renoveringen av anläggningen gjordes 1969/70.

På Tingvalla IP spelas ca 35 fotbollsmatcher (inklusive amerikansk fotboll) varje år samtidigt som friidrotten har Tingvalla IP som sin hemvist för daglig träning. Det finns därför en verksamhetskonflikt, där alla verksamheter vill ha större tillgång till anläggningen. Liknande problem finns i andra delar av landet där friidrott, amerikansk fotboll och fotboll samsas om samma anläggning. Separat fotbollsplanering är även ett krav från fotbollsförbundet för spel i de högre divisionerna.

På området norr om Tingvalla IP pågår en detaljplaneprocess med syfte möjliggöra för nya bostäder. Förändringen av området kommer på kort sikt försvåra för större evenemang då parkeringsplatser, uppvärmningsytor samt evenemangsytor för sponsorer försvinner. På längre sikt när bebyggelse är färdigställd kan ljud och ljus från Tingvalla IP upplevas som ett störande.

2.2 Tingvalla is

Anläggningen invigdes i november 1967 med en konstfrusen bana. Tidigare utredningar visar att anläggningen är i mycket dåligt skick och är i behov av omfattande renovering.

2.2.1 Beräknat renoveringsbehov

Tingvalla IS	Kostnad	År
Gemensamhetsytor	4 mkr	Inom kort
Belysning	8 mkr	Snarast
Läktare	6 mkr	Inom kort
Tillgänglighetsanpassning	4 mkr	Snarast
Tekniska installationer	8 mkr	Inom kort
Uppsnyggning av området	4 mkr	Inom kort
Totalt	34 mkr	

2.2.2 Verksamhetsperspektiv

Ur ett verksamhetsperspektiv är det största problemet att Tingvalla is är en omodern och otidsenlig idrottsmiljö. Avsaknaden av funktionella faciliteter gör att

anläggningen i sin nuvarande form inte nyttjas på ett effektivt sätt, då idrottsytan och servicefunktioner bland annat inte tillåter samnyttjande.

Det finns förstudier och andra skrivna underlag för Tingvalla IS som presenterats vid olika tillfällen under de senaste tio åren. Dessa skrivelser utgör, precis som *Arenautredningen*, fortfarande ett viktigt kunskapsunderlag för den fortsatta processen. En mer djupgående redogörelse för tidigare renoveringar av ovanstående arenor finns beskriven i *Arenautredningen*.

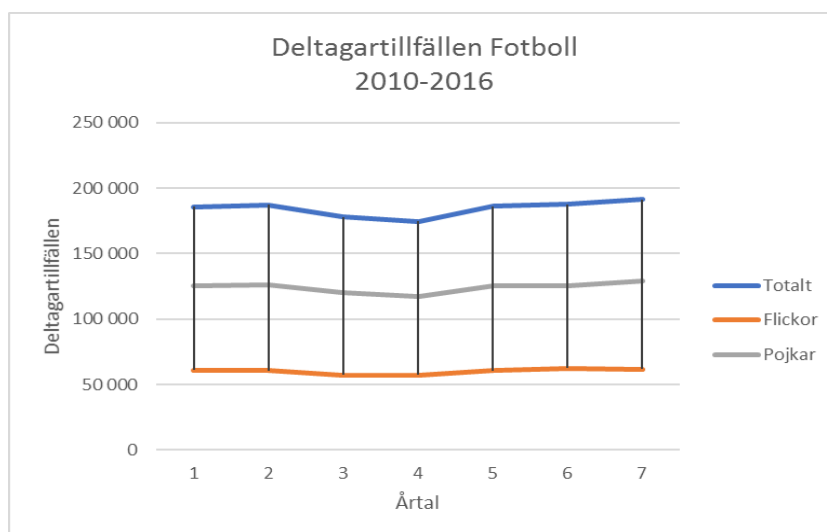
3. Föreningsverksamhet

Nedan följer en beskrivning av berörda idrotters verksamhet och deras utmaningar. Redogörelsen utgår från idrotternas verksamhet på lokal nivå. Då annan geografisk jämförelse avhandlas anges det i texten. Deltagartillfällen är summan av antal sammankomster adderat med antal barn och ungdomar som deltagit i föreningens verksamhet.

Ett speciellt fokus har lagts på deltagartillfällen och den förändring (både ökning och minskning beroende på idrott) som sker mellan åldersgrupperna 7–12 och 13–16, se bilaga 1. Från statistikmaterialet framgår följande tendenser.

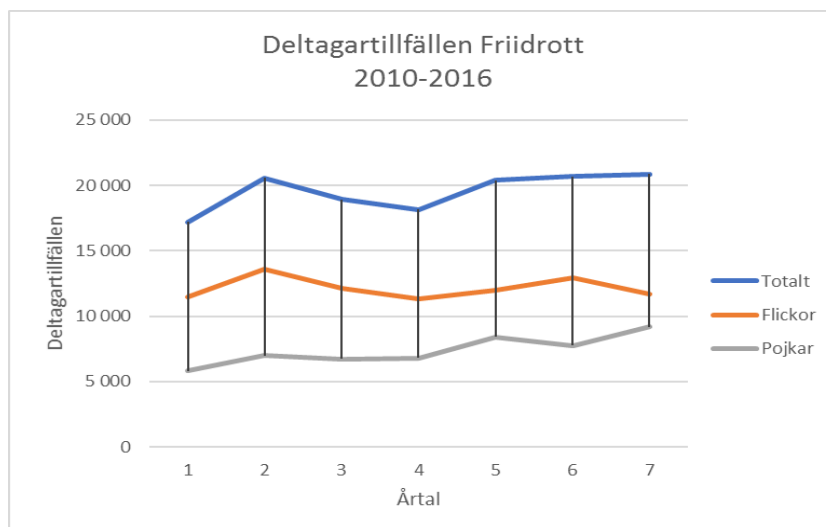
3.1 Fotboll

- Idrotten har flest deltagartillfällen av alla sporter.
- Idrotten genererar ungefär dubbelt så många deltagartillfällen för pojkar som för flickor.
- Idrotten tappar i antal deltagartillfällen mellan åldersgrupperna 7-12 och 13-16. Minskningen är lägre för flickor än pojkar.
- Idrotten har god tillgång på grönytor sommartid och konstgräsytor övrig tid.
- Idrotten har brist på uppvärmda konstgräsytor under vintertid.
- Idrotten har tre externt ägda inomhusfotbollsanläggningar att tillgå under vintertid.
- Idrotten saknar en arena för sportens representationslag.
- Idrotten ökar inte i samma takt som i övriga riket.
- Idrotten har dam- och herrlag i den tredje högsta serien (div 1).

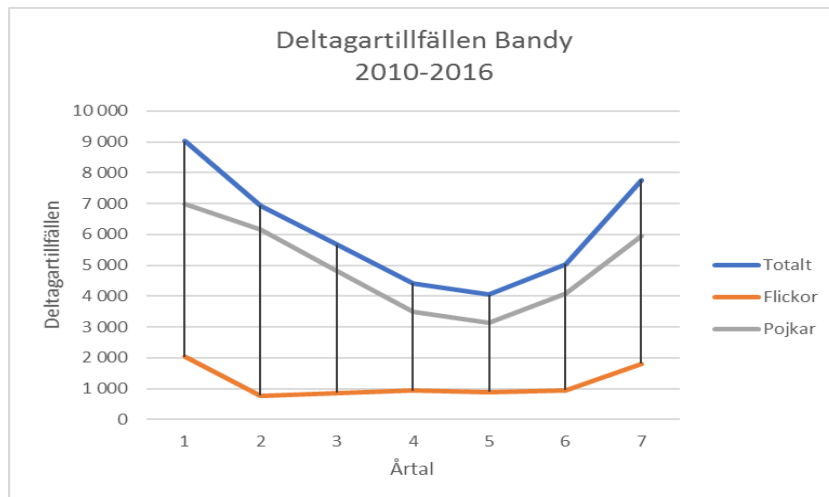
3.2 Friidrott

- En av de större idrotterna i Sverige sett till antal medlemmar.
- Idrotten genererar ungefär dubbelt så många deltagartillfällen för flickor som för pojkar
- Antal deltagartillfällen ligger förhållandevis konstant för flickor medan pojkars deltagartillfällen visar på en liten uppåtgående trend.
- Idrotten växer lokalt mer än i övriga riket.
- Deltagartillfällen ökar för flickor och minskar för pojkar mellan åldersgrupperna 7-12 och 13-16.
- Idrotten huserar ett kompetenscentrum för hoppgrenar på uppdrag av friidrottsförbundet.
- Idrotten har två ålderstigna anläggningar som hemvist.
- Idrotten har träningsgrupper för motionärer

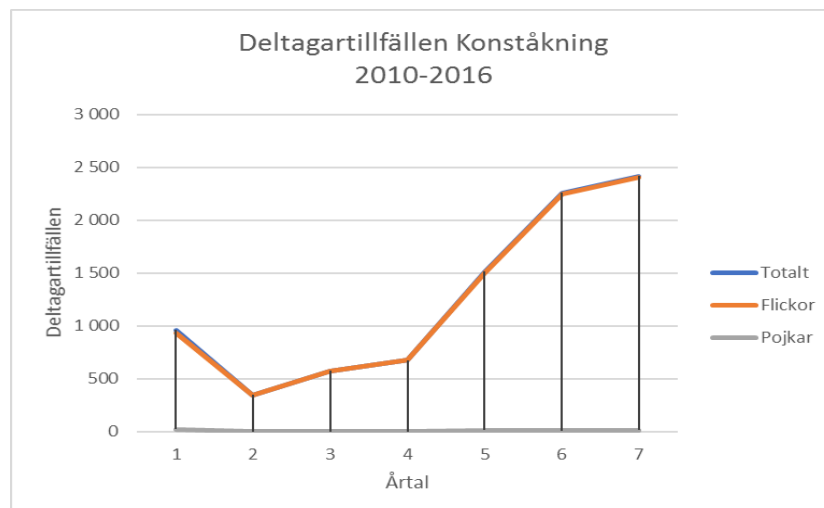
3.3 Bandy

- Idrotten har tappat deltagartillfällen sedan början av 2000-talet, men uppvisar en uppåtgående trend sedan några år tillbaka.
- Pojkar står för cirka 85% och flickor för 15% av deltagartillfällena.
- Deltagartillfällen för flickor har legat konstant under de senaste åren, medan deltagartillfällen för pojkarna först minskade, men nu uppvisar en ökning i likhet med flickornas.
- Idrotten har dam- och herrlag i den näst högsta serien.
- Idrotten har en ålderstigen anläggning som hemvist.

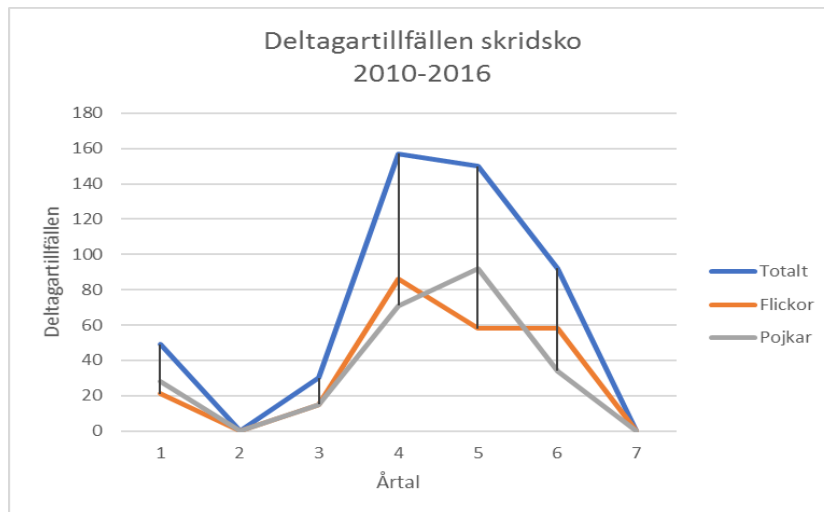
3.4 Konståkning

- Idrotten har ökat antal deltagartillfällen med över 100% under de senaste åren.
- Idrotten har i stort sett bara flickor i sin verksamhet.
- Idrotten begränsas av bristen av och därmed tillgången till isytor.

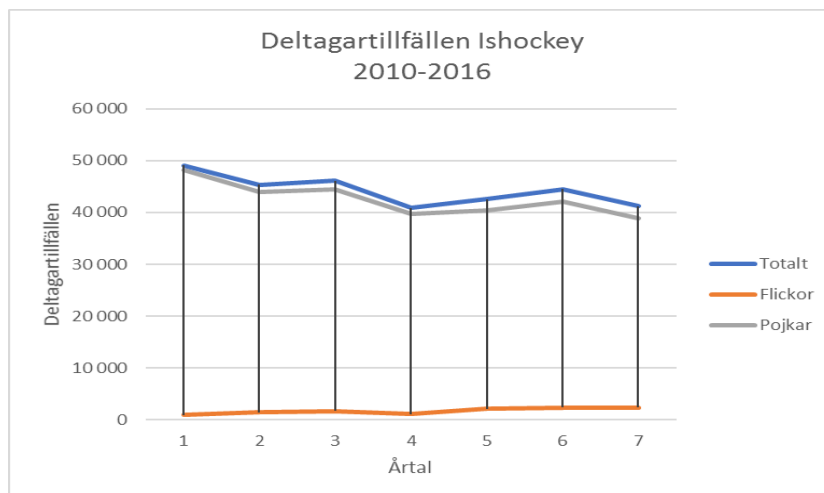
3.5 Skridsko

- Idrotten har en mycket liten verksamhet och uppvisar få deltagartillfällen.
- Idrotten minskar i hela riket.
- Skridsko har växt som motions- och friluftaktivitet där man åker på naturisar och där rörelsen bidrar till folkhälsoperspektivet, och när naturisar saknas nyttjas anläggningen
- Idrotten har en ålderstigen anläggning som hemvist.

3.6 Ishockey

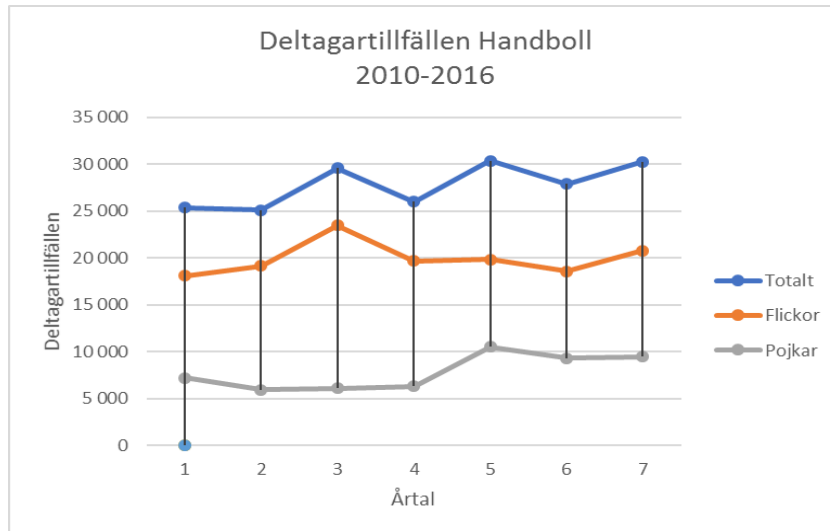
- Idrotten har tidigare tappat deltagartillfällen, men har stabiliserats och ökat igen under de fyra senaste åren.
- Pojkar står för cirka 95% och flickor för 5% av deltagartillfällena.
- Flickorna har mer än dubblat antal deltagartillfällen under den aktuella tiden.
- Deltagartillfällen ökar för flickor och minskar för pojkar mellan åldersgrupperna 7-12 och 13-16.
- Idrotten begränsas av bristen på isytor.
- Idrotten har herrlag i den högsta serien och damlag i den näst högsta serien.
- Idrotten har en arena för sina representationslag.

3.7 Handboll

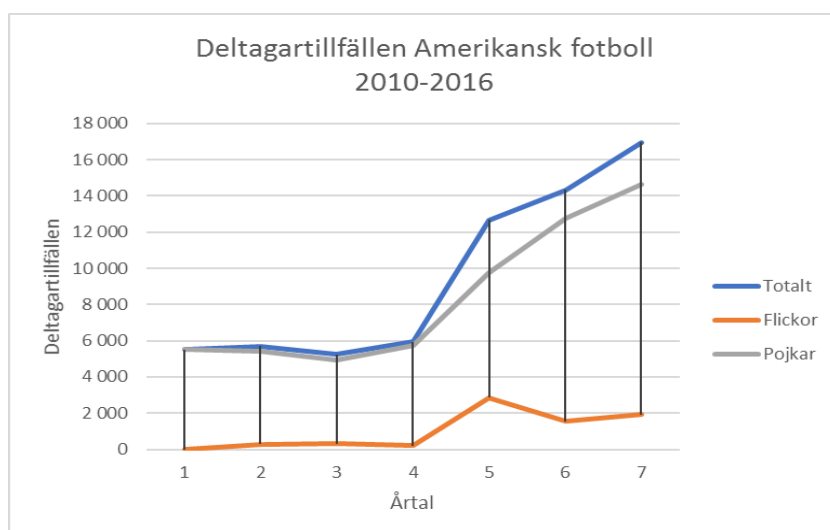
- Idrotten uppvisar en liten ökning av antal deltagartillfällen över tid.
- Idrotten har ungefär dubbelt så många deltagartillfällen för flickor som för pojkar.
- Deltagartillfällena för flickorna är förhållandevis konstanta över tid och deltagartillfällena för pojkar har ökat något under de senaste åren.
- Deltagartillfällen ökar för flickor och minskar för pojkar mellan åldersgrupperna 7-12 och 13-16.

- Idrotten har brist på träningsytor, främst för lag som använder klister.
- Idrotten har damlag i den näst högsta serien.
- Idrotten har en arena för sina representationslag, men den är sliten och ålderstigen och uppfyller inte specialförbundets arenakrav.

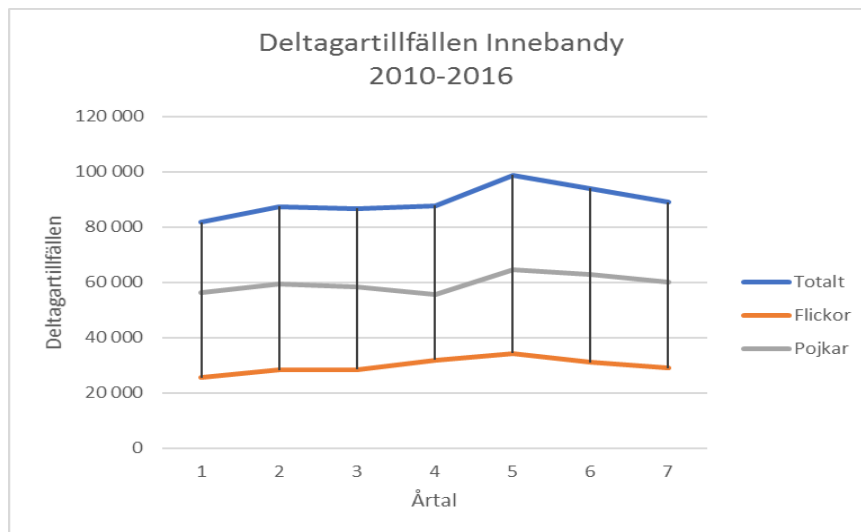
3.8 Amerikansk fotboll

- Idrotten har ökat antal deltagartillfällen med cirka 60% från 2013 till 2016.
- Idrotten lockar fler flickor och de tre senaste åren utgörs 10% av deltagartillfällena av kvinnliga utövare.
- Idrotten växer i hela riket.
- Antalet deltagartillfällen ökar markant för både flickor och pojkar mellan åldersgrupperna 7-12 och 13-16.
- Idrotten har sedan några år tillbaka dam- och herrlag i den högsta ligan.
- Idrotten har bristfälliga träningsmöjligheter, då hemvisten saknar omklädningsrum och andra faciliteter samt har likartade utmaningar som fotbollen med begränsade träningsmöjligheter vintertid.

3.9 Innebandy

- Idrotten genererar ungefär dubbelt så många deltagartillfällen för pojkar som för flickor.
- Antalet deltagartillfällen ligger relativt konstant för flickor och minskar för pojkar mellan åldersgrupperna 7-12 och 13-16.
- Idrotten har förhållandevis god tillgång till träningsytor.
- Idrotten har en arena för sina representationslag, men den uppfyller inte specialförbundets arenakrav.
- Idrotten har dam- och herrlag i den högsta och näst högsta serien.

4. Investerings- och driftmodeller

Runt om i Sverige används olika investeringsmodeller för arenor och på samma sätt som olika investeringsmodeller används för arenorna, kan även driftsformen för varje specifik arena variera. I kommande avsnitt följer ett resonemang som beskriver vilka parametrar som styr val av investeringsmodell utifrån de olika arenorna. Ett kort avsnitt avhandlar olika driftsformer innan Karlstadsmodellen presenteras.

4.1 Investeringsmodeller

Nedan listas de mest använda modellerna (utan inbördes rangordning).

- Kommunen lånar ut pengar till föreningsägt arenabolag.

-Växjö kommun

Förutsätter ett beslut som godkänner finansiering av externt lån samt en stabil förening som kan axla uppdraget att vara fastighetsägare.

- Kommunen borgar för lån som tas av föreningsägt arenabolag.

-Uppsala kommun

Förutsätter en kommunal policy som godkänner borgensåtagande samt en stabil förening som kan axla uppdraget att vara fastighetsägare.

- Kommunen byter byggrätter (mark) mot en arena med exploatör.

-Lunds kommun

Förutsätter planlagd mark för en säkrare värdering och ett avtal som reglerar parternas förhållanden.

- Företag bygger arena som förening hyr. Kommunen ger verksamhetsbidrag till föreningen.

-Mullsjö kommun

Förutsätter en god relation mellan företag och förening.

- Företag bygger arena som kommunen hyr.

-Linköpings kommun

Förutsätter en arena som kan härbärgera kommersiella ytor och kontorsutrymmen för flera hyresgäster.

- Stiftelse bygger och skänker arena till kommunen

-Sandviken kommun

Förutsätter att kommunen har medel avsatta till driftskostnaderna. Gällande redovisningsregler innebär att anläggningen skrivs av enligt praxis. Inga räntekostnader.

- Kommunen upphandlar, bygger och äger anläggningen.

-Finns i varje kommun

Förutsätter ett kommunalt ansvarstagande för samhällsfastigheterna.

- Tillägg till grundutförande.

-Finns i några kommuner

Förutsätter en god relation mellan företag och föreningar som möjliggör för externt kapital att satsas i arenan

4.2 Parametrar som påverkar val av investeringsmodell

Arenornas olika grundförutsättningar påverkar valet av investeringsmodell, då externa aktörers intresse för att gå in som partners styrs av affärsmöjligheterna på anläggningen. Parametrar som påverkar är omställningsbarhet för evenemang och förekomst av kommersiella ytor som handel, kontor, restaurang och boende i olika former samt typ av elitidrott som bedrivs på anläggningen. Nedan följer ett resonemang som ligger till grund för rekommendation av en investeringsmodell för Karlstads kommun.

4.2.1 Evenemang

Anläggningarna med främst breddidrott såsom friidrottsanläggning, träningsanläggning för amerikansk fotboll och is-arena har begränsade intäktsmöjligheter från musik- och kulturevenemang. Däremot är de ett tillskott till breddidrottsevenemang i kommunen så som cuper, turneringar och tävlingar. Erfarenheter visar också att det alltid finns ett behov från externa aktörer så som friskolor att hyra in sig på breddidrottsanläggningar, men intäkten är oftast marginell.

En effektivt uppförd multiarena kan ställas om till en evenemangsyta, vilket ger anläggningen andra intäktsmöjligheter i förhållande till de andra anläggningarna.

Nedan redovisas några exempel på externa uthyrningar som kan passa i de olika anläggningarna:

- Galor (Multiarena)
- Musik- och kulturevenemang (Multiarena)
- Mässor
- Företagsevenemang
- Nationella eller regionala tränings sammankomster
- Ungdomscuper
- Elitidrottsarrangemang
- Hälsofrämjande företagsaktiveter
- Skolundervisning kopplade till ämnet Idrott och hälsa

4.2.2 Kommersiella ytor

En reell intäktsmöjlighet är att möjliggöra för kommersiella ytor i anläggningarna. Styrande för det valet är lokaliseringen av arenan i förhållande till övriga staden, övrigt arena utbud på området samt anläggningens omställningsbarhet som styr möjligheten till ett varierat utbud av evenemang. Med rätt placering, omgivning och utformning kan både kontor, handel och restauranger erbjudas i några av arenorna. Det finns också exempel på hur en ny arena kan bli startskottet för ett nytt attraktivt bostadsområde.

4.2.3 Byggrätter

En möjlighet till ”medfinansiering” ligger i försäljning av byggrätter på kommunal mark som på ett eller annat sätt kan kopplas till arenafrågan. Från intäkten skall exploateringskostnader för infrastruktur och sanering med mera dras av.

Intäkterna för byggrätterna kan dock inte aktualiseras omedelbart utan intäkterna faller ut över en längre tid, i enlighet med gällande Kommunfullmäktigebeslut.

Inspel från tjänstemän från andra kommuner och representanter från exploatörer understryker att det är en fördel att hålla isär markaffärer och byggnadsprojekt för att möjliggöra en god insyn för allmänheten i de kommunala utvecklingsprojekten.

4.2.4 Elitidrotten

Kommunens inverkan på elitidrottens utveckling sker främst genom att kommunen erbjuder anläggningar för träning och tävling. Satsningen är oftast kostsam då specialförbunden har högt ställda arenakrav. Elitidrotten bör därför betala för de ökade kostnader som uppstår, då föreningarna ges möjligheten att erbjuda en idrottslig upplevelse som skapas i kombination med en väl anpassad anläggning och hög nivå på den idrottsliga presentationen.

Erfarenheter från andra kommuner visar att det är få elitlag oavsett idrott, som klarar av att bära de ökade kostnader en ny arena innebär. Den initiala hyran har gradvis sänkts eller det kommunala bidraget har på ett eller annat sett höjts för att elitlaget ska kunna fortsätta att vara hyresgäst i arenan.

4.2.5 Nolltaxa

Karlstads kommun erbjuder idag föreningar nolltaxa i kommunens lokaler under förutsättning att de uppfyller vissa kriterier, exempelvis ska verksamheten vara öppen för alla, följa demokratiska principer samt ha minst 15 medlemmar i åldern 7–20 år. När samtliga krav är uppfyllda räknas föreningen som stödberättigad och har då möjlighet att boka tider i kommunens lokaler till den egna verksamheten utan kostnad. När föreningen arrangerar en tävling/cup/match eller annan typ av publikarrangemang utgår det dock en avgift. Avgiften är fortsatt subventionerad och täcker inte den verkliga kostnaden för anläggningen.

4.2.6 Extern medverkan

Syftet med extern medverkan skulle i första hand vara att sänka kommunens investerings- och/eller driftskostnader, men kan även vara att tillgodogöra sig externa parter kompetens och erfarenhet. Att söka externa samarbetspartners kan innebära en rad olika tillvägagångssätt, några av dessa har värderats och en kortare sammanfattning ges nedan.

4.2.7 Sponsorer

Att söka sponsorer som på flerårsbasis kan bidra till driftskostnaden för arenan bedöms göras bäst av idrottsföreningarna, exempelvis genom arenanamn. Det finns en risk att föreningarna förlorar sponsorintäkter som tidigare gått till föreningarnas basverksamhet, men som då flyttas över till drift av arenorna. Ett resultat kan då bli att kommunen måste se över föreningsbidraget för att kompensera inkomstbortfallet.

4.2.8 Samverkansentreprenader

Partnering eller samverkansentreprenader har provats i en rad projekt av teknik- och fastighetsförvaltningen, exempelvis Sundsta badhus, Zakrisdal vårdboende, ombyggnad vid Nobelgymnasiet och Teatern. När det gäller de föreslagna arenorna skulle det kunna vara lämpligt med en partnering som upphandlas för att tidigt arbeta fram olika lösningar och ambitionsnivåer. Styrkan i en sådan samverkan är främst att kompetensen breddas och är med från start där hela produktionskedjan, ekonomi, produktionsmetoder, kalkyler, systemlösningar, miljöaspekter, verksamhets- och driftsfrågor snabbare kan värderas och beslutas.

4.2.9 Externt ägande

Investeringsmodeller som bygger på externt ägande ger flexibilitet, då en extern aktör agerar på den fria marknaden och därigenom kan teckna avtal med andra kompletterande aktörer på ett annat sätt än en kommunal förvaltning. En möjlighet för Karlstads kommun är att hyra hela eller delar av idrottsanläggningen, för att i nästa steg erbjuda berörda föreningar tider i anläggningen i enlighet med kommunens riktlinjer för breddidrott.

4.2.10 Kommunalt ägande

Det som talar för en investeringsmodell som bygger på ett kommunalt ägande är en långsiktig rådighet över anläggningen. Berörda förvaltningar har då en bättre möjlighet att ställa krav på föreningarna som är aktiva i anläggningen och kan därigenom styra verksamheten utifrån de policydokument som gäller för idrottsföreningar med barn- och ungdomsverksamhet. Vidare är anläggningen en del av det kommunala fastighetsbeståndet och omfattas av ordinarie underhållsplan.

4.3 Driftsmodeller

På samma sätt som olika investeringsmodeller kan används för arenorna, kan även driftsformen för varje specifik arena variera. Driften av vissa arenor kan läggas ut på extern aktör utifrån stordrifts- och kompetensfördelar. På samma sätt som det finns fördelar att ha driften internt på andra arenor. Det är av stor vikt att tillräckligt med ekonomiska resurser avsätts för arenadriften. Det finns en risk med att lägga över för stort ekonomiskt ansvar på de aktuella föreningarna, då fokus riskerar att vridas från idrottsverksamheten till fastighetsfrågor.

Driftsmodeller för de olika arenorna är en fråga att lösa under projektets gång och är således inte en beslutsfråga i dagsläget. Det är emellertid av vikt att en beredskap för frågan finns redan i ett tidigt skede i en investeringsprocess.

4.4 Val av investeringsmodell - Karlstadsmodellen

Det finns intäktsmöjligheter på samtliga arenor, i vissa fall är de begränsade till små intäkter, medan de för andra anläggningar kan få en större inverkan på driftsekonomin. Ju större affärsmöjligheter det finns på arenan desto större intresse finns det för externa intressenter att gå in som partners i anläggningen. Detta innebär att det inte går att välja en investeringsmodell som är mest optimal och kostnadseffektiv för samtliga arenor. Detta till trots kan en Karlstadsmodell

intentioner genomsyra arbetssättet, även om man skruvar på modellen utifrån de olika arenaförutsättningarna.

En Karlstadsmodell bygger på ett stort kommunalt ansvarstagande för investering- och driftsekonomin. Föreningarna och deras samarbetspartners bidrar, efter bästa förmåga till nivåhöjande investeringar på arenan utöver de basutbud som kommunen erbjuder. För att ytterligare förstärka Karlstadsmodellen bör berörda föreningar även ingå i projekteringsfasen för att säkerställa att alla arenafunktioner kostnadsberäknas. Partnering eller samverkansentreprenader är att föredra då det finns många olika aktörer och intressenter i de olika arenorna.

Beroende på typ av arena kan föreningar, efter bästa förmåga, bidra till ett aktivt sponsorarbete med fokus på intäkter som går till arenans driftskostnad. (Se avsnitt 4.2.7 Sponsorer, för riskbedömning).

Karlstadsmodellen ska även vara flexibel så att den smidigt går att applicera på arenor där externa partners (företag och/eller föreningar) visar ett investeringsintresse.

Marktillgångar som kommunen förfogar över kan ses som en medfinansiering till arenorna, men ska redovisas separat för att möjliggöra en god insyn i projektet.

4.5 Dialog i projektet

Projektledningen genomför löpande dialog med exploatörer och föreningarna i syfte att hitta smarta och långsiktigt hållbara lösningar och investerings- och driftkalkyler för de olika arenorna. Dialogen bidrar till kunskapsöverföring och förståelse för den kommunala processen samt skapar en samsyn kring arenafrågan. Dialog med idrottsrörelsen är en viktig ingrediens i projektet för att skapa ett brett beslutsunderlag. Kontinuerliga möten med föreningsrepresentanter och exploatörer där arenaidéer utvärderas och kvalitetssäkras är därför en viktig del i processen. Dialogen säkerställer även en hög grad av föreningsdelaktighet. Idrottsrörelsen är också en viktig ingång till näringslivet genom deras samarbetspartners.

Projektledningen anordnade tillsammans med politiska representanter, från majoritet och opposition, ett dialogmöte för föreningar och exploatörer den 12 december 2017. Exploatörer välkomnades att lämna in förslag till kommunen på alternativa investerings- och driftsmodeller. Mötet resulterade i ett par intresseanmälningar vilket i sin tur resulterade i separata möten för presentation av respektive idé.

Några idéer baserades på att extern aktör projekterar och bygger i samverkan med kommunen och föreningarna, och därefter långsiktigt hyr ut anläggningen eller anläggningarna till kommunen, alternativt säljer färdig anläggning till kommunen på kort eller lång sikt. Förslag som förutsätter att kommunen säljer mark till aktuell exploatör, innebära avsteg från rådande markpolicy.

En intressent tryckte på vikten av att kommunen håller i taktpinnen för arenafrågan, och väljer man en alternativ finansieringsmodell är det av vikt att processen är transparent med möjlighet för insyn.

Vidare presenterades ett förslag som liknande Växjömodellen där kommunen lånar ut pengar eller borgar för ett lån för ett föreningsägda fastighetsbolag. Föreningens fastighetsbolag betalar ränta och amorterar på det kommunala lånet enligt avtal.

5. Samhällsekonomiska effekter

När det handlar om samhällsinvesteringar är det svårt att använda traditionella kalkylmodeller för att beräkna en vinst, då dessa oftast inte generar några större intäkter som kan motivera kostnaden för investering. En teknik, främst använd inom offentlig sektor, för att avgöra en investerings lönsamhet är att genomföra en kostnad-nytta-analys.

För att investeringen ska vara lönsam gäller det att nyttan överskrider kostnaden. Vid en kostnad-nytta-analys gäller det även att räkna med och värdera de eventuella ”onyttor” som kan uppstå. Dessa räknas då som extra kostnader och kan vara svåra att identifiera. En fördel med en sådan analys är att man kan jämföra investeringar på relativt liknande grunder, även om projekten i sig själva är av varierande natur. En nackdel med analysen är att även om det är lätt att identifiera nyttor, är det svårt att korrekt värdera dessa och därmed kunna göra en korrekt bedömning.

Istället för att räkna med enbart intäkter kan man värdera de nyttor man kan göra tack vare investeringen. Det sätts ett pris på vad nyttan för samhället kommer bli och då kan man också utföra en lönsamhetsanalys av den investering man bedömer. Samhällets nytta blir i kalkyleringen en inbetalning.

Projektledningen har för att spegla graden av samhällsnytta samt för att kunna kartlägga de samhällsekonomiska effekterna av de olika arenainvesteringarna valt att belysa begreppet samhällsnytta från två olika perspektiv - besöksstaden och idrottsstaden.

5.1 Karlstad som besöksstad

I Karlstadsregionens turismstrategiska plan som antogs av Kommunfullmäktige den 19 januari 2017 är visionen att Karlstadsregionen ska vara Sveriges mest gästvänliga region och resans mål året om. Det övergripande målet är att besöksnäringen ska utvecklas och genom fler tillresande gäster nå goda resultat så att fler arbetstillfällen skapas. I förarbetet med att ta fram den strategiska planen intervjuades ett stort antal företagare inom besöksnäringen och en viktig målgrupp för fler av dem var sportintresserade och möjligheten att arrangera stora sportevenemang. Till följd av detta är ett av de strategiska utvecklingsområdena i kommunen att arbeta för fler reseanledningar, bland annat genom att skapa möjlighet för fler större evenemang och att de ska kunna ske över hela året.

5.2 Karlstad som idrottsstad

Fysisk aktivitet har många och stora effekter för folkhälsan. Genom regelbunden fysisk aktivitet kan olika sjukdomstillstånd motverkas – såsom diabetes, hjärt- och

kärlsjukdomar och depression. Därtill stärks immunförsvaret, konditionen och muskelstyrkan.

5.2.1 Hur idrott påverkar hälsan

Forskning visar att fler barn och ungdomar i dag, jämfört med för 50 år sedan, bedriver idrott i organiserad form, och till mindre del i egen regi.¹ Av de tillfrågade individerna i en rapport från riksidrottsförbundet uppger 50–60 procent av barn och unga att de tränar i en förening. Med ökande ålder minskar dock både vårt deltagande i idrott och i fysiska aktiviteter i vardagen.² Att delta i idrott kan därmed vara en viktig motivationsfaktor för många, både barn och vuxna.³ För vuxna och äldre kan ett medlemskap i en idrottsförening innebära social gemenskap och vara en starkt motiverande faktor för att ägna sig åt regelbunden fysisk aktivitet.⁴ Många av de sjukdomstillstånd som påverkas av fysisk aktivitet och stillasittande livsstilar kommer senare i livet, och därför kan idrott i unga år vara av stor betydelse för hälsan om det leder till fortsatt idrottande eller högre grad av fysisk aktivitet som vuxen.

5.2.2 Hälsoekonomiska vinster

Forskningen visar att om idrottsrörelsen når ytterligare 100 ungdomar kan följande hälsovinster och besparingar förväntas:

- Fem ungdomar kommer inte drabbas av depression.
- 25 ungdomar kommer inte ha symtom som magont, huvudvärk med mera.
- En mindre besparing görs i sjukvården för ett antal färre läkarbesök och mindre konsumtion av antidepressiva läkemedel.
- Skolresultat kommer att förbättras för minst fem elever tack vare mindre sjukdom/ symtom.

Därtill kan något minskad risk för benskörhet som vuxen förväntas. De som har stillasittande livsstilar som vuxna kommer att ha lättare att åter bli fysiskt aktiva än om de inte idrottat som ungdomar.⁵

Man kan sammanfatta ovanstående med att idrotten kan vara en viktig resurs för god fysisk och mental hälsa, till exempel vid övergången mellan olika faser i livet, från ung till vuxen, från vuxen till äldre.

6. Prioriteringslistor

Det finns flera perspektiv att ta hänsyn till i en prioriteringsprocess av arenorna. Beroende på vilket perspektiv man lägger störst vikt vid så ser turordningslistan

¹ Engström (2004) samt siffror från Riksidrottsförbundet (Riksidrottsförbundet, 2015).

² Ratzlaff, 2012; SCB, 2004

³ Baker, Fraser-Thomas, Dionigi, & Horton, 2010; Walsh, 2014

⁴ Baker m.fl., 2010

⁵ FOU 2017:1 Idrottens samhällsnytta, RF

olika ut. Projektet har valt att presentera prioriteringslistor utifrån två olika perspektiv; idrottsstaden samt besöksstaden, då dessa perspektiv är de som bäst speglar kommunens och idrottens behov av investeringar i idrotten.

6.1 Idrottsstaden

Idrotten bidrar till fysisk aktivitet för barn och unga, något som gynnar både skolresultatet och integration, motverkar barnfetma och utanförskap, minskad kriminalitet och droganvändning samt ger upplevelser som barn bär med sig resten av livet. Föreningsidrott bidrar också i hög grad med sociala faktorer som är viktiga för folkhälsa. För att kunna bedriva verksamhet krävs anläggningar som inbjuder till rörelse.

6.1.1 Elitidrott

En viktig faktor för idrottsstaden är Karlstads universitet erbjudande till elitidrottssatsande studenter där de kan få speciellt studiestöd under sin utbildning. Erbjudandet gäller alla specialidrottsförbund. I dagsläget är följande idrotter representerade friidrott, handboll, amerikansk fotboll, innebandy och fotboll.

En annan viktig verksamhet är idrottsgymnasiet där elever kan kombinera gymnasiestudier med en idrottsutbildning. Det finns riksidrottsgymnasium inom friidrott samt nationella idrottsutbildningar i fotboll, handboll och golf. Båda dessa funktioner behöver förutom välmeriterade tränare, också moderna anläggningar för att attrahera studenter. Konkurrensen från andra lärosäten är hård och för att Karlstad ska behålla sin position så behövs alla pusselbitar.

De två arenorna som omfattas av arenautvecklingsprojektets analys av anläggningsstatus är idag slitna och omfattande renoveringar krävs för att hålla dem i drift och/eller så saknas det väsentliga faciliteter för att anläggningen ska anses som fungerande. Vidare kan en bättre nyttjandegrad uppnås av idrottsytan genom arenainvesteringar. Resterande tre anläggningar saknas helt och hållet. Alla dessa faktorer begränsar föreningarna från att växa inom barn- och ungdomsverksamheten samt utveckla sina representationslag.

Utifrån idrottsstadensperspektivet följer en turordningslista. Listan harmoniserar med kultur- och fritidsförvaltningens skrivelse gällande prioriteringen av arenor.

6.2 Turordning idrottsstaden

1. Träningsanläggning för amerikansk fotboll

Konstgräsyta för träning för amerikansk fotboll och fotboll. Anläggningen ska erbjuda omklädningsrum, samlingsrum, förråd och föreningsutrymmen med kontor, café och gym. Hemvist för Carlstads Crusaders.

Bidrar till Idrottsstaden

Investeringen ger föreningen en hemvist där de kan fortsätta att växa som förening och utveckla både bredd- och elitverksamhet. I dagsläget är föreningen på Regementets IP där de saknar belysning för träning på kvällar samt helt saknar

samlingsrum, förråd, dusch, omklädningsrum och toaletter. Fotbollsföreningar ges möjlighet att nyttja konstgräsytan för träning för att maximera nyttjandegraden.

2. Friidrottsarena

Yta för friidrott. En anläggning som uppfyller specialidrottsförbundets krav på större arrangemang. Idrottsytan kan husera fotbolls- och amerikanska fotbollsmatcher. Specialförbundens krav uppfylls bara delvis. Bör finnas publika faciliteter som förhöjer idrottsupplevelsen vid besök på arenan.

Bidrar till Idrottsstaden

Investeringen gör att friidrottsföreningen får en ny hemvist och kan fortsätta att utveckla sin barn- och ungdomsverksamhet samt möta upp det nyinrättade hoppcentret med en ny anläggning. Investeringen är också viktig för att bibehålla positionen som en av de ledande friidrottsstäderna, då många nya friidrottsarenor har uppförts runt om i Sverige. Vidare får fotbollsföreningarna i Karlstad en ny matcharena som i skrivande stund uppfyller arenakraven, men det kan gå snabbt att avancera i seriesystemet och då krävs dispens för att spela på en friidrottsarena. Amerikansk fotboll har dispens från sitt förbund för spel på den gamla arenan och en dispens krävs även för spel på den nya friidrottsarenan.

3. Is-arena

Isyta för bandyplan och två isrinkar. Anläggningen ska vara omställningsbar för rundskridsko och montering av fler isrinkar på befintliga isyta. Byggnaden ska innehålla omklädningsrum, samlingsrum, förråd och föreningsutrymmen med kontor och ett café. Anläggningen blir hemvist för bandyföreningar och skridskoklubben samt barn- och ungdomsverksamheten för ishockey och konståkning. Inget fokus på publika faciliteter.

Bidrar till Idrottsstaden

Investeringen ger föreningarna en ny hemvist för sina barn- och ungdomsverksamhet. Genom byggnationen skapas nya isrinkar för konståkning och ishockey, något som i dagsläget är en brist. Bandy får en allokerad yta till sin verksamhet samt skridskosporten kan träna under tak på en 250 metersbana. En ny is-arena innebär att fyra vinteridrotter huserar under samma tak. En förutsättning som möjliggör för barn och ungdomar att gå mellan de olika idrotterna, vilket förlänger kontakten med idrotten. Vidare ökar nyttjandegraden på isytan avsevärt då den används mer effektivt än innan investeringen. Allmänhetens åkning på de olika isytorna kan ges mer plats och tid, vilket gynnar folkhälsan.

4. Multiarena

Golvyta för inomhusidrotter och för främst deras representationslag inom handboll, innebandy, volleyboll, futsal med flera. I anläggningen ska det finnas fler golvytor som både kan användas till träning och uppvärmning i samband med matcher. Bör finnas publika faciliteter som förhöjer upplevelsen vid alla typer av besök i arenan. Anläggningen ska vara omställningsbar för att kunna husera musik- och kulturevenemang. Anläggningen blir hemvist för några olika föreningar inom varierande sporter.

Bidrar till Idrottsstaden

Investeringen blir ett tillskott till inomhusidrotterna i form av fler golvytor, som går att fördela till både elit-, barn- och ungdomsverksamhet. Då anläggningen kommer relativt långt ner på prioriteringslistan behöver frågan hållas aktuell för att säkerställa att de berörda idrotterna kan utvecklas i väntan på en ny arena. Den fortsatta dialogen med föreningarna ska fokusera på behovet av nya träningsmöjligheter för att säkerställa en god breddidrott som är en grund för en bra elitidrott.

En ytterligare aspekt som inkommit under vintern 2018, och som behöver följas upp, är Färjestads BK:s ambitioner att bygga om delar av sin anläggning så att den kan användas som en multiarena.

5. Fotbollsarena

Grönyta för fotboll och amerikansk fotboll, främst deras representationslag. En anläggning som uppfyller specialidrottsförbundens krav på elitidrotts arrangemang. Anläggningen ska vara omställningsbar för att kunna husera musik- och kulturevenemang. Bör finnas bra publika faciliteter som förhöjer upplevelsen vid besök på arenan.

Bidrar till Idrottsstaden

Investeringen ger de berörda föreningarna en högkvalitativ grönyta som kan nyttjas stora delar av året av representationslagen och de äldre ungdomarna i föreningarna. Då anläggningen kommer relativt långt ner på prioriteringslistan behöver frågan hållas aktuella för att säkerställa att de berörda idrotterna kan utvecklas i väntan på en ny arena. Den fortsatta dialogen med föreningarna ska fokusera på behovet av nya träningsmöjligheter för att säkerställa en god breddidrott, som är en grund för en bra elitidrott.

6.3 Besöksstaden

Idrotten kan på många vis bidra till kommunens upplevda attraktivitet och därigenom bidra till tillväxt. Visionen är att Karlstadsregionen ska vara Sveriges mest gästvänliga region och resans mål året om. Här har idrotten och dess arrangemang en stor inverkan på måluppfyllelsen. Byggnationen av nya idrottsarenorna skapar möjligheter till musik- och kulturevenemang på befintliga, såväl som på de nya arenorna. Utifrån besöksstadsperspektivet följer en turordningslista.

6.4 Turordning besöksstaden

1. Is-arena

Isyta för bandyplan och två isrinkar. Anläggningen ska vara omställningsbar för rundskridsko och montering av fler isrinkar på befintliga isyta. Byggnaden ska innehålla omklädningsrum, samlingsrum, förråd och föreningsutrymmen med kontor och ett café. Hemvist för bandyföreningar och skridskoklubben samt barn- och ungdomsverksamheten inom FBK. Inget fokus på publika faciliteter.

Bidrar till besöksstaden

Investeringen möjliggör för Färjestad BK att flytta sin barn- och ungdomsverksamhet (konståkning och ishockey) till is-arenan, vilket innebär att mer tidsutrymme tillskapas i Löfbergsarena, som i sin tur kan generera fler evenemang inom idrott, musik och mässor till Karlstad. Is-arenan blir en ytterligare anläggning att lägga till potentiella evenemangsytor som kan användas för större idrotts- och kulturevenemang så som tävlingar, turneringar, cuper, mässor, konserter med mera.

2. Friidrottsarena

Yta för friidrott. En anläggning som uppfyller specialidrottsförbundets krav på större arrangemang. Idrottsytan kan husera fotbolls- och amerikanskfotbollsmatcher. Specialförbundens krav uppfylls bara delvis. Det bör finnas publika faciliteter som förhöjer idrottsupplevelsen vid besök på arenan.

Bidrar till besöksstaden

Investeringen möjliggör för friidrottsföreningen att fortsätta arrangera större friidrottstävlingar som Karlstad GP och SM-tävlingar samt söka arrangörskap för JEM och JVM. Alla föreningarna som har evenemang på friidrottsarenan kan erbjuda sin publik en större idrottsupplevelse, vilket också på sikt kan ge större intäkter.

3. Fotbollsarena

Grönyta för fotboll och amerikansk fotboll, främst deras representationslag. En anläggning som uppfyller specialidrottsförbundens krav på elitidrotts arrangemang. Anläggningen ska vara omställningsbar för att kunna husera musik- och kulturevenemang. Bör finnas bra publika faciliteter som förhöjer upplevelsen vid besök på arenan.

Bidrar till besöksstaden

Investeringen möjliggör för föreningarna att erbjuda sin publik en större upplevelse, vilket också på sikt kan ge större intäkter till föreningarna. Fotbollsarenan blir även en anläggning som kan användas av lokala och nationella arrangörer för musik- och kulturevenemang.

4. Multiarena

Golvnya för inomhusidrotter och då främst deras representationslag inom handboll, innebandy, volleyboll, futsal med flera. Bör finnas publika faciliteter som förhöjer upplevelsen vid alla typer av besök i arenan. Anläggningen ska vara omställningsbar för att kunna husera musik- och kulturevenemang.

Bidrar till besöksstaden

Investeringen möjliggör för föreningarna att erbjuda sin publik en större upplevelse vilket också på sikt kan ge större intäkter till föreningarna. Evenemangen bidrar till besöksstadens målsättning. Multiarenan blir även en anläggning som kan användas av lokala och nationella arrangörer för musik- och kulturevenemang. Arenan kommer att utformas så att den blir ett komplement till övriga inomhusscener i Karlstad.

5. Träningsanläggning för amerikansk fotboll

Konstgräsyta för träning för amerikansk fotboll och fotboll. Omklädningsrum, samlingsrum, förråd och föreningsutrymmen med kontor, café och gym.

Bidrar till besöksstaden

Träningsanläggningen bidrar inte direkt till besöksstaden, men indirekt skapar anläggning förutsättningarna för föreningen att ha både bredd- och elitlag, något som är en förutsättning för att ha representationslag för spel på fotbollsarenan.

7. Investerings- och driftskostnader

Investerings- och driftskostnaderna förknippade med arenainvesteringarna i Karlstads kommun är uppskattade utifrån liknande arenabyggnationer runt om i Sverige. De ekonomiska beräkningarna har tagits fram utifrån myndigheternas och specialidrottsförbundens krav på arenor.

Standard och därmed upplevelsen av arenan korrelerar tydligt med satsat kapital, för Karlstads kommun gäller en nivå som motsvarar medel. Samtidigt är det viktigt att arenorna byggs med möjlighet att vidareutveckla dem i takt med att idrotterna utvecklas. Driftskostnaderna är beräknade utifrån en vedertagen schablonberäkning om 8–10 % av investeringen.

En budgetkalkyl har tagits fram för is-arenan men för de fyra övriga arenorna har ingen projektering utförts, vilket betyder att både investerings- och driftskostnaderna för arenorna inte är exakta och att summorna kan justeras både uppåt och neråt.

Arena	Investering	Driftskostnad	Driftskostnad befintliga arena
Is-arena	200 mkr	18 mkr	7 mkr
Fotbollsarena	110 mkr	11 mkr	0 mkr
Multiarena	110 mkr	11 mkr	0 mkr
Friidrottsarena	75 mkr	6 mkr	2 mkr
Träningsanläggning för amerikanskfotboll	35 mkr	3 mkr	0 mkr

7.1 Inomhusarena med motionscentral

Inom Sannafältets sportcenter är det planerat för en inomhusfriidrottsarena och en motionscentral. Dessa två anläggningar fanns inte med i arenautredningen och är således inte med som en uppgift i arenaprojektet. Men då nuvarande friidrottshall (Våxnäshallen) har fått stora problem med hållfastheten i samband med vinterns snöfall har frågan aktualiserats hos alla berörda förvaltningar. Därför behandlas frågan även i denna skrivelse.

7.1.1 Utredning och förstudie

En särskild utredning har genomförts av Teknik- och fastighetsförvaltningen som visar på brister i befintlig konstruktion och som en följd av detta har skador på konstruktionen uppkommit i samband med snöfall. Under vintern 2018 kunde, under en period, inte verksamhet bedrivas i lokalen med anledning av rasrisk. Framtiden för Våxnäshallen är osäker, då det är tveksamt om det är genomförbart och ekonomiskt försvarbart att förstärka befintlig hall. En utredning pågår inom Teknik- och fastighetsförvaltningen, som beräknas kunna ge besked om åtgärder inklusive kostnader för att bevara anläggningen.

Parallellt med utredningen genomför teknik- och fastighetsförvaltningen tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen en förstudie som ska utreda ny arena för bland annat friidrott. Om förstudien visar att en ny hall bör byggas är det lämpligt att titta på möjligheterna att samordna en inomhusarena med en motionscentral i samma byggnad. Vidare finns det fördelar med att bygga anläggningen samtidigt med en utomhusfriidrottsarena för att kunna samnyttja gemensamhetsytor som omklädningsrum, konferensrum, domarrum, dopingrum och publika faciliteter.

7.1.2 Kostnader

Kostnader för en inomhusfriidrottshall med inbyggd motionscentral ligger på cirka 95 miljoner. För den summan får man en anläggning som är i framkant, bland annat finns det en rakbana som är 110 meter vilket inte finns i någon inomhushall i Sverige och väl tilltaga ytor för undervisning, alternativ träning, fysträning, kontor etc.

8. Riskanalys

Riskhantering är inte en garanti för att ett projekt ska lyckas. En riskanalys innebär att möjliga händelser i framtiden hanteras med hjälp av ett arbetssätt som innehåller både kreativitet och strukturer. Syftet med riskhantering är att öka sannolikheten för ett lyckat projektgenomförande. I detta skede har endast en övergripande riskbedömning gjorts. En utökad riskanalys enligt succesivmetoden bör ingå som en del i ett fortsatt skede.

Förändringar eller ändrade förutsättningar inom idrotterna

- En eller flera av idrotterna som saknar godkänd matcharena avancerar i seriesystemet, vilket kräver nya arenor.
- En eller flera av idrotterna tappar i popularitet och behovet av arena minskar.
- En eller flera av idrotternas specialförbund skärper arenakraven vilket kräver en ombyggnad av arenan.
- En eller flera idrotter växer så en samordningseffekt uteblir, då andra idrotter trycks undan

Ekonomi

- Föreningar lyckas inte få med sig samarbetspartners och klarar inte ekonomiskt av att bidra med nivåhöjande arenainvesteringar.
- Markförhållandena är sämre än förväntat vilket kräver mer pålning eller annat grundarbete.
- En eller flera idrotter drabbas av förkortade eller missade säsonger pga av byggnationen sträcker sig över flera år.
- Sponsorintäkter allokerade till arenadriften blir lägre än förvänt, vilket gör att driftkalkylen inte går ihop.

9. Kommunledningskontorets förslag

Ovan presenterad rapport är skapad som ett stöd till den politiska budgetprocessen. Skrivelsen har, som tidigare nämnts, tagit sin utgångspunkt i slutrapporten för *Arenautredningen* som presenterades i januari 2014 samt skrivelser från tidigare utredningsuppdrag kopplat till Tingvalla IS och andra arenor i Karlstads kommun. Skrivelsen har även tillfogats inspel från de senaste årens nya kunskaper, erfarenheter och trender inom arenaområdet. Vidare har uppdaterad föreningsinformation bidragit till underlaget.

Karlstads kommun har målet att vara ett av de bästa besöksmålen i Sverige och ett övergripande mål i den strategiska planen är att Karlstadsborna ska trivas och vara stolta över sin stad. En ambitionshöjning av arenautbudet i Karlstad ger en långsiktig effekt för idrotts- och arrangemangsstaden, vilket förutom att verka bidragande till målsättningen att vara ett attraktivt besöksmål och resans mål året om även kan skapa en mer attraktiv idrottsmiljö som bidrar till ökat intresse och engagemang i idrotten hos både unga och äldre, vilket är till gagn för såväl föreningslivet som för folkhälsan i kommunen. Ett viktigt konstaterande är att det för Karlstads kommun inte primärt handlar om att stödja idrotten för dess egen skull utan om att stödja den organiserade idrottsrörelsen såsom varandes ett socialt, sundhetspolitiskt och tillväxtfrämjande verktyg.

Insatser bör riktas mot att öka graden av nyttjande, samlokalisering, tillgänglighet och hållbarhet för att idrotten på så vis ska attrahera fler och i förlängningen bidra till ett längre idrottsliv på individnivå. En förutsättning för att skapa mernyttjande och därmed intäkter på både gamla och nya anläggningar är arenaansvarig som jobbar med uppdraget, ett uppdrag som bör finnas oavsett val av investerings- och driftsmodell. Det är också viktigt att sätta varje arena i en helhet och se det långsiktiga resultatet där en investering i en arena eller ett arenaområde kan ge framtida intäkter i form av exploatering av närområdet.

Med utgångspunkt från ovanstående föreslår kommunledningskontoret en etappindelad prioriteringsordning med tillhörande finansieringsmodeller.

Ettapp	Årtal	Arena (utan inbördes ordning)	Finansieringsmodell
I.	2019 – 2023	Friidrottsarena (och inomhusfriidrottsarena) Is-arena och Träningsanläggning för amerikansk fotboll	Karlstadsmodellen (Se avsnitt 4.4 Val av investeringsmodell - Karlstadsmodellen)
II.	2024 – 2026	Fotbollsarena och Multiarena	Externt ägande med större möjlighet till kommersiella delar i arenan

9.1 Fortsatt dialog

En fortsatt dialog med de idrotter vars anläggningar ligger i etapp 2 behöver säkerställas så att de kan fortsätta att utvecklas i väntan på en ny arena. Dialogen bör fokusera på idrotternas tränings- och tävlingsmöjligheter för att säkerställa en god breddidrott som är grunden för en fortsatt hög nivå på elitidrotten.